

lenvászon gatyá, ünnepi („rakott”) és hétköznapi amelyet aratásban viseltek a férfiak. Az asszonyok a télen saját maguk szőtték ezeket.

„Hátsó ház”

Hálószebaként szolgált, több generáció is aludt itt együtt. A hátsó házban találjuk a szövőszéket, bölcst és állókát, (ami a mai járókának felel meg), a mángorlót, melyet vasalásra használtak.

Hátsó kamra

Tároló helyiségként szolgált a régi időkben. Most a Nyugdíjas klub tartja itt találkozóit, ezért a különböző szerszámokat, gazdasági eszközöket most az istállóban és szín alatt tekinthetjük meg: hurkatöltő, krumplinyomó, sziták, tiloló, faragó szék, zsitár, köcsögök, szűrők só vakaró stb.

Kiskonyha

Az utcai kapun belépve a kapu mellett balra található a kiskonyha. Nem nyári, csak kiskonyha a neve! Egyik „sarugátélyos” kisablaka az utcára nyílik a másik az udvarra. Ajtaja és „saragjája” pedig az udvarra, ahol a gémeskút is látható.

Udvar:

Erre nyílik a gazdasági fészker és itt található a 2003-ban újjá épített kinti kemence, amelyet a „Lecsót a keceléből” Hagyományörző Fesztiválunk ill. más turisztikai bemutató alkalmával használunk: kenyér, és lángos sütés bemutatóra.

A Tájház udvara helyszínül szolgál a Népi együttes által bemutatott Zsámboki lakodalmas programjának.

LAPU ISTVÁNNÉ TÁJHÁZ

Zsámbok

Elérhetőség: Zsámbok, Bajza Lenke tér 1.

Tel: 06-28-462-763, 06-28-462-343

honlap: www.zsambok.hu

Lapu Istvánné (Margit néni) gyűjtőmunkáját tükrözi a Tájház berendezési és használati tárgyai. Margit néni az 1970-es évek elején kezdte el gyűjteni a múzeum később kiállított tárgyait a község lakóitól, amely közel 20 évig tartott. A mostani Tájház tárgyi berendezései több helyen voltak kiállítva, míg a mai helyén a Tájház 1982-ben megnyithatta a kapuit, azóta várja az idelátogatókat. A Tájház létrejöttében és későbbi vezetésében is elvülhetetlen érdeme van Margit néni szervező munkájának.

A Tájház eredetileg a legszebb és legrangosabb jómódú parasztgazda háza volt. Mivel gyermekük, leszármazottaik nem voltak, így jutott hozzá a község. Kettőezer-négyszáz négyszögöles portáját a Hajta patak választja el a zsámboki réttől.

Az öreg falak kb. 1800-ból származnak. Szalai István és neje, Kovács Teréz 1900-ban újjátta fel, amelyet jelez a faoromzatra írt dátum is. A régi falak megmaradtak és azt még hat sor vályoggal megemelték. A régi ablakok és ajtók a hátházra kerültek az elsőket újabakra cserélték. Az eredeti mestergerendákat kivették (az istállóban még megvan) ezt vezérgerendának nevezték valamikor.

A kapun belépve jobbra a hosszú „ambitot” (folyosót) láthatjuk, amelyet díszes faragott tartóoszlopok díszítenek. Erre nyílik a konyha ajtó, a kamra.

A ház a következő részekből áll. Az első ajtón a konyhába lehet bemenni, amelyből előre az első ház (első szoba) nálunk, privátnak hívták, hátra pedig a hátsó ház nyílik.

A kemence mind a két szobában megmaradt, csak a szabadkéményhez ajtót tett, tehát a füstös konyhai részt eltüntették, vályoggal és deszkaajtóval.

„Első ház”

A kemence három célt szolgált: sütöttek benne, melegedtek nála, és disznóvágás után a szalonnát, kolbászt, húst is itt füstölték meg. A Kemencében 2 hetente sütöttek kb. 5-6 db 5-6 kilós kenyeret, melyet a kamrában tároltak és 2 hétig is kitarított a családnak. A kemence búbja és a ház fala közötti padkát „szurgyiknak” hívták, amely fekvőhelyként szolgált a gyerekek számára. Az idősek a kemence padkáján ülve „vetették meg a hátukat” és úgy melegedtek. Az „első házban” berendezése a *vetett ágy*: az új házaspár hálóhelyeként szolgált a házasság után egy évig. Letelte után kimentek a fiatalok a „hátsó házba”. „*Sublót*” (komód- ruhatároló szekrény) ezekben tárolták az ünnepi ruhákat, amelyben a mai napig meglelhetjük a zsámboki népviselet legszebb darabjait. Ennek a tetején kézzel festett poharakat láthatunk, amelyet a legények vettek ajándékba a lányoknak a búcsúban. Az Aranyporral bekent „csüngőslámpa” lóg a sarokban elhelyezett lóca és asztal fölött. A szoba egyik legértékesebb darabjai a több mint 200 éves üvegfestmények.

Konyha

Az udvar felől ide érkezik a vendég a házba. Télen itt főztek, sütöttek a kenyeret. Itt található a több mint 250 éves láda: amelyben lenvászonból készült ruhák vannak pl.